

Københavns Universitet

Opdateret beregning af støttesats for dyretilskud til bevaring af truede racer

Olsen, Jakob Vesterlund

Publication date:
2015

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Olsen, J. V., (2015). Opdateret beregning af støttesats for dyretilskud til bevaring af truede racer, 9 s., sep. 24, 2015. IFRO Udredning, Nr. 2015/44

IFRO Udredning

Opdateret beregning af støttesats
for dyretilskud til bevaring
af truede racer

Jakob Vesterlund Olsen

IFRO Udredning 2015 / 44

Opdateret beregning af støttesats for dyretilskud til bevaring af truede racer

Forfatter: Jakob Vesterlund Olsen

Udarbejdet for NaturErhvervstyrelsen i henhold til aftale mellem Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om forskningsbaseret myndighedsberedskab.

Udgivet december 2015 (fremsendt september 2015)

Se flere myndighedsaftalte udredninger på www.ifro.ku.dk/publikationer/ifro_serier/udredninger/

Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi
Københavns Universitet
Rolighedsvej 25
1958 Frederiksberg
www.ifro.ku.dk

1 Introduktion

1.1. Opdrag

Indenfor flere forskellige arter af husdyr findes der racer, som er truede i Danmark, da de ikke længere bruges indenfor produktionslandbruget. Desuden findes en række husdyrracer, som tidligere var meget benyttede i landbruget, som nu er truede. Der er et ønske om at bevare de gamle danske husdyrracer, hvilket kan støttes med offentligt tilskud.

Ved udgangen af 2014 udløb EU-Kommissionens godkendelse af 15. maj 2001 om, at dyretilskud er forenelig med EF-traktaten (statsstøttesag nr. N 331/2000). NaturErhvervstyrelsen (NAER) må først udbetale dyretilskud, når EU-Kommissionen på ny har godkendt tilskudsordningen, hvorfor NAER har sendt en anmeldelse til EU-Kommissionen.

Dette notat er en opdatering af et tidligere notat (Olsen, 2015), hvor de beregnede støttesatser blev baseret på samme metode, som blev anvendt i 2001. Genanvendelse af denne beregningsmetode er sidenhen blevet underkendt i EU, og NAER ønsker derfor et nyt notat, hvor metoden lever op til den, af EU, ønskede metode.

Dyretilskuddet kan tildeles som en kompensation til ejerne af bevaringsværdige racer for de ekstraomkostninger og de indkomsttab sammenholdt med et normalt husdyrhold, der følger af at holde truede husdyrracer. NAER ønsker derfor en beregning af det produktionsøkonomiske tab ved hold af truede husdyrracer, som kan danne loft for udmåling af størrelsen af tilskuddet som muliggør opretholdelse af det produktionsøkonomiske grundlag for en bestand i Danmark.

1.2. Baggrund

Den nye beregning af tilskud skal følge EU's retningslinjer for statsstøtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter 2014-2020. I punkt 93 i disse retningslinjer fremgår det, at støttebeløbet skal fastsættes: *"på grundlag af standardantagelser om meromkostninger og indkomsttab. Medlemsstaterne bør sikre, at beregningerne og det beregnede støttebeløb a) kun indeholder elementer, der er verificerbare, b) er baseret på tal, der er fastlagt med den fornødne ekspertise, c) tydeligt angiver kilden til tallene, d) er differentierede under hensyn til de regionale eller lokale vilkår på stedet og den faktiske arealanvendelse, hvor det er relevant, og e) ikke indeholder elementer af investeringsomkostninger."*

Populationen af dyr indenfor hver husdyrrace er i sagens natur beskeden, og derfor er det også svært at skaffe statistik på de produktionsøkonomiske parametre af relevans for beregning af meromkostninger og indkomsttab. Publikationen "Danske husdyrgenetiske ressourcer" (Sørensen og Nielsen, 2015) giver udvalgte nøgletal til beregning af meromkostninger og indkomsttab. Beregningerne vil i stor udstrækning derfor blive baseret herpå.

Støtten gives til avlsdyr, som har fået afkom i det foregående år. I mange tilfælde vil omkostningerne til de truede husdyrracer også medføre meromkostninger til afkommet. Disse medtages i nærværende analyse i beregningerne for avlsdyret.

1.1. Kvæg

Beregningen vedrørende malkekvæg tager udgangspunkt i SEGES' budgetkalkuler for malkekvæg for stor race inkl. opdræt (SEGES, 2015a). Baseret på denne beregnes forskelle i indtægter og omkostninger for produktion af mælk med moderne racer i forhold til de truede husdyrracer, hvorpå der findes ydelsesregistreringer.

Det relevante alternativ i denne sammenhæng er racen Dansk Holstein (en af de store racer), da det er langt den mest udbredte malkekorace, som benyttes i produktionslandbruget i dag, og den udgør således ca. 70 procent af de ydelseskontrollerede køer.

Det gennemsnitlige ydelsesniveau for Dansk Holstein er opgjort af RYK (2015) til 10.225 kg mælk pr. årsko, og prisniveauet på mælk sættes til 2,81 kr. pr. kg standardmælk, svarende til den gennemsnitlige mælkepris for perioden 2012 til 2014. Foderpriserne i samme periode korresponderer til en bygpris på 115 kr. pr. hkg, således at den gennemsnitlige foderomkostning bliver 1,36 kr. pr. kg mælk. De beregnede indkomsttab og meromkostninger fremgår af Tabel 1.

Tabel 1. Indkomsttab, kr. pr. ko for truede husdyrracer i forhold til Holstein. Kilde: Egne beregninger

	RDM1970	SDM1965	Jysk kvæg	Gennemsnit
Indkomsttab og meromkostninger, kr. pr. ko	3.709	5.110	4.535	4.451

I beregningerne forudsættes, at alle andre poster end mælkeindtægten og foderomkostningerne er ens for de moderne og de truede husdyrracer. Dvs. at alle kapacitets- og kapitalomkostningerne forudsættes at være de samme, ligesom der ikke antages at være forskel på avls- og diverse omkostninger, eller forskel i omkostninger til afkommet. Beregningen fremgår af Tabel 2.

Tabel 2. Mælkeydelse, - indtægt og foderomkostninger for Holstein og truede husdyrracer, kr. pr. ko. Kilde: (Sørensen og Nielsen, 2015), (RYK, 2015), (SEGES, 2015a) og egne beregninger

	Holstein	RDM1970	SDM1965	Jysk kvæg	Agersø-kvæg	Dansk Korthorn
Mælkeydelse (kg EKM)	10.225	6.669	5.987	6.267	6.308	6.308
Mælkeindtægt	27.769	18.202	16.497	17.197	17.299	17.299
Foderomkostninger	-13.939	-8.082	-7.777	-7.902	-7.920	-7.920
Mælk minus foder	13.829	10.120	8.720	9.295	9.378	9.378
Forskel til Holstein		3.709	5.110	4.535	4.451	4.451

Der eksisterer ikke valide data på ydelsen for Dansk Korthorn og Ø-kvæg/Agersø-kvæg, hvorfor den gennemsnitlige ydelse fra de andre truede malke racer benyttes i opgørelsen af det maksimale støttebeløb for disse racer.

Det vurderes, at være en grov antagelse, at der ikke er forskel på avlsomkostningerne, besætningsværdien og tilvækstværdien, men afgrænsningen er foretaget af mangel på valide data om indtægter og omkostninger for disse poster for truede husdyrracer. Der er således ikke i beregningerne beregnet transaktionsomkostninger, som adskiller sig mellem moderne produktionsracer og truede husdyrracer.

Tyre

For tyre beregnes meromkostningerne, som standardomkostningerne ved at have en tyr i forhold til, hvad det koster at købe tyresæd fra en tyrestation, som det realistiske alternativ i den moderne produktion. Forskellen opstår bl.a. fordi det er nødvendigt med kun få køer pr. tyr for at undgå indavl i de truede husdyrracer.

I beregningen af meromkostningerne pr. tyr forventes, at slagteværdien af en tyr er 10.000 kr., mens ungttyrens alternativ værdi (slagteværdi) ved 12 måneder er ca. 6.000 kr. (SEGES 2015b). Tyren forventes at have en samlet levetid på 3 år, hvor den kan opnå tilskud de sidste to år, dvs. tilvækstværdien på 4.000 kr. skal

fordeles over to år. Der er foderomkostninger på 4.000 kr., øvrige stykomkostninger, kapacitets- og kapitalomkostninger svarende til hold af ungtyre (SEGES 2015c) på i alt 2.200 kr., så summen af udbytte og omkostninger ved at have en tyr er på 4.200 kr. pr. år. Når man har tyr, sparer man omkostninger til inseminør og det forventes, at der kan spares 2 insemineringer om året til anslået 500 kr. pr. stk. Nettoomkostningerne ved at have en tyr er således beregnet til at være 3.200 kr. pr. år.

1.2. Svin

I forhold til at regne på indkomsttab og meromkostninger er det nødvendigt at definere, hvilken enhed som støttes. Det er for svin forudsat, at smågrise og slagtesvin opfedes på gården, således at slagtesvinene medtages ved beregningen af dyreenheder for svin (søer). Slagtesvin kan ikke modtage dyretilskud, men slagtesvinene beslaglægger også ressourcer. Det kan endvidere retfærdiggøres at medtage slagtesvinene, da produktionsøkonomien ved kødproduktion for truede svineracer er ringere end ved moderne produktionsdyr (Sørensen & Nielsen, 2015). I beregningen af indkomsttab og meromkostninger for svin indgår således ringere reproduktion ved moderdyrene og mindre effektiv foderudnyttelse ved slagtesvinene. I Tabel 3 fremgår, at der bliver solgt væsentlig færre slagtesvin pr. so ved de truede racer i forhold til moderne racer. Når der er færre grise ved soen, er foderbehovet for soen lavere, hvilket er medregnet. Omvendt er foderudnyttelsen ved slagtesvinene for Dansk Landrace anno 1970 opgjort til 3,6 FE_s pr. kg tilvækst og til 4,3 FE_s pr. kg tilvækst ved Sortbroget Landracesvin. For reference-produktionen (moderne Landrace-Yorkshire-Duroc slagtesvin) er foderudnyttelsen på ca. 2,8 FE_s pr. kg tilvækst.

Tabel 3. Indkomsttab og meromkostninger ved svin i forhold til moderne svineproduktion, kr. pr. so. Kilde: (Sørensen og Nielsen, 2015), (SEGES, 2015d), (SEGES, 2015e), (SEGES, 2015f) og egne beregninger

	Moderne – LY(D)	Dansk Landrace-svin, 1970	Sortbroget Dansk Landracesvin
Antal solgte slagtesvin (stk.)	29,0	8,3	13,4
Salg af slagtesvin	23.889	6.637	11.081
Foderomkostninger	-16.124	-8.164	-11.940
Salg af svin minus foderomkostninger	7.766	-1.527	-859
Indkomsttab og meromkostninger	-	9.293	8.624

I ovenstående beregning er prisen for svinekød sat til samme pris som prisen fra svinekød fra moderne racer¹. Samlet set giver det indkomsttab og meromkostninger på over 8.000 kr. pr. årsso inkl. slagtesvin at have de truede racer i forhold til at have moderne racer.

Orner

For orner beregnes meromkostningerne, som standardomkostningerne ved at have en orne i forhold til, hvad det koster at købe ornesæd fra en ornestation, som det realistiske alternativ i den moderne produktion. Når det er truede husdyrracer er det nødvendigt med kun få søer pr. orne for at undgå indavl. Det vurderes, at det er nødvendigt med kun 2 søer pr. orne svarende til en halv orne pr. so. I beregningen af meromkostningerne pr. orne forventes, at en orne skal have 2,5 FE_s pr. dag i foder svarende til en årlig omkostning på 1.600 kr. Da en orne skal have mindst 6 m², og 10 m² hvis stien skal benyttes til løbning, så forventes kapacitetsom-

¹ Der kan muligvis opnås en merpris for kød af truede husdyrracer, hvis det opfattes som mere eksklusivt af forbrugerne, hvilket også vil gøre sig gældende for oksekød fra truede husdyrracer.

kostningerne at være svarende til en so. Dog antages lønomkostningerne at være lavere svarende til et slagtesvin. Dvs. lønomkostninger på 50 kr. og øvrige kapacitetsomkostninger på 1.250 kr pr. år. Kapitalomkostningerne forventes at være som for en so, på grund af det relativt store areal, som ornen beslaglægger, hvilket beløber sig til årligt 1.500 kr. (SEGES 2015e).

Når ornen ikke længere er aktiv, har den en slagteværdi, men denne værdi er ikke højere end omkostningerne til at frembringe den kønsmodne orne. Dvs. årlige omkostninger til hold af orne beløber sig til 4.400 kr. Derfra skal trækkes sparede omkostninger til indkøb af ornesæd. På grund af det høje antal orner i forhold til søer kan en orne kun levere sæd til 2 søer om året med hver ca. 2 kuld, som hver kræver to løbninger. Dvs. 8 portioner sæd á 50 kr. svarende til en sparet omkostning på 400 kr. om året. Dvs. meromkostningerne ved at have en orne i forhold til at kunne benytte kunstig sædoverføring er 4.000 kr. pr. orne.

1.3. Får

Der er stor forskel på opstaldning og foderforsyningen blandt fåreavlerne i Danmark. Typisk holdes får på marginaljorde, hvor det alternativt vil være svært at have en anden produktion. Det kan f.eks. være i marsken eller i engarealer. Får egner sig desuden til naturpleje. Med den store forskellighed i de naturgivne forhold er der også stor forskel på foderforbrug, tilvækst, arbejdsomkostninger mv. Der kan derfor ikke opstilles en homogen gruppe af får, som har sammenlignelige omkostninger. Der vurderes derfor ikke at være forskel på omkostningerne ved at have får af moderne racer og have får af en truet race, idet valg af race kan tilpasses de naturgivne forhold.

Når Hvidhovedet Marskfår og Dansk Landracefår til trods herfor er truede racer skyldes det, at de har for høj fedtsætning i forhold til kødsætningen. Derfor er det ikke økonomisk attraktivt at holde de originale racer med mindre der ydes tilskud. Der vurderes ikke at være forskel i fertiliteten eller i øvrige forhold ved disse racer i forhold til de større racer som f.eks. Texel eller Dansk Shropshire.

Der er ikke udgivet statistik om får og geder i de seneste 10 år, så de seneste opgørelser over antal lam pr. moderfår stammer fra Dansk Fåreavl (2005). Gennemsnittet for de truede racer ligger tæt på gennemsnittet for de øvrige racer omkring 1,8 lam pr. moderfår. Den gennemsnitlige afregningspris stammer fra Landbrug og Fødevarer (2015), og slagteprisen for Dansk Landfår og Hvidhovedet Marskfår er opgjort fra Villes Slagtehus og Gårdbutik (2015) til at være 30 pct. lavere end gennemsnittet og de fremgår af Tabel 4.

Tabel 4. Salgspris og indtægt for udvalgte racer, kr. pr. moderfår. Kilde: Landbrug og Fødevarer (2015); Villes Slagtehus og Gårdbutik (2015)

Race	Salgspris pr. lam	Indtægt pr. moderfår	Forskel til gns.
Dansk Landfår	559	1.006	431
Hvidhovedet Marskfår	559	1.006	431
Gennemsnitlig afregningspris	799	1.438	-

Der er regnet med en gennemsnitlig slagtet vægt på 21 kg pr. lam både for det truede og de moderne racer, men på grund af fedtsætningen i de truede racer, har de en lavere afregningspris. Den gennemsnitlige afregningspris for alle racerne offentliggøres på Landbrug og Fødevarers hjemmeside (2015), men her fremgår prisen ikke opdelt på racer. Den årlige indtægt pr. moderfår for Dansk Landfår og Hvidhovedet Marskfår er 431 kr. lavere end gennemsnittet, som det fremgår af Tabel 4.

For både Dansk Landfår og Hvidhovedet Marskfår er der krav om stambogsføring, Omkostningerne til at være med i avlsregistreringen er et grundbeløb på 274 kr. pr. besætning og 20,90 kr. pr. moderdyr og 7 kr.

for lam og væddere. Derudover har man som stambogsførende en ekstraomkostning til abonnement på WebdyrPlus, hvor man kan registrere løbninger, vejning og udskrive stamtavler. Abonnementet koster 495 kr. pr. besætning pr. år (SEGES, 2015g). Disse omkostninger har man ikke, hvis man ikke stambogsfører. Den gennemsnitlige besætningsstørrelse er på 11 moderfår/væddere for Dansk Landfår og Hvidhovedet Marskfår (Dansk Fåreavl 2005). Dette medfører med 1,8 lam pr. moderfår en avlsregistreringsomkostning på 620 kr. plus abonnementsomkostningen til WebdyrPlus, som samlet giver en meromkostning på 101 kr. pr. moderfår. Meromkostningerne og indkomsttabet er da 431 kr. plus 101 kr. pr. moderfår i alt 532 kr. pr. moderfår.

Væddere

Slagteværdien er af en vædder er ca. 300 kr. og er dermed lavere end de ca. 550 kr., som man får for et lam. Når man vælger at beholde et vædderlam til avl, ofrer man et slagtefærdigt dyr på at lave en vædder, og man har omkostninger til foder hele året. Stykomkostningerne ved at have en vædder forventes at være som for et får ca. 1.000 kr. pr. vædder (Videncentret for Landbrug, 2010). Også for væddere er der krav om stambogsføring for at kunne modtage dyretilskud, hvilket estimeres til en omkostning pr. dyr på 101 kr., som for får.

Man har både omkostninger til væddere i de moderne racer og i de truede fåreracer. Meromkostningen kommer af, at man skal bruge flere væddere i de truede racer end de moderne, for at undgå indavl, og fordi besætningerne ikke er så store. Man skal mindst have dobbelt så mange væddere i de truede racer i forhold til moderne racer (Andersen 2015). For hver gang man har to væddere i de truede racer, kunne man have nøjedes med en vædder i en moderne race. Meromkostningerne til væddere er således halvdelen af den årlige omkostning til væddere plus hele omkostningen til dyreregistrering, dvs. $(1000 + 250)/2 + 101 = 726$ kr. pr. vædder, som har fået afkom det foregående år.

1.4. Geder

Dansk Landraceged er en malkeged. Der findes ikke særlig mange malkegedebesætningerne i Danmark, og de professionelle gedemælkeproducenter bruger på grund af ydelsen andre racer end Dansk Landraceged, f.eks. Saanen. Der findes ikke statistik for ydelsesniveauet i Danmark, hvorfor det er nødvendigt at se til udlandet for at finde et relevante benchmark for mælkeydelsen som alternativ til Dansk Landraceged (Teagasc 2015). Det vurderes, at en malkegedebesætning med højtydende racer kan producere 680 liter pr. år, hvilket er vist som et "godt" ydelsesniveau i Tabel 5. Det vurderes endvidere, at mælkeydelsen for Dansk Landraceged er på ca. 450 liter, hvilket er vist som "Moderat" mælkeydelse i Tabel 5.

Tabel 5. Dækningsbidragskalkule for en malkeged i Irland, kr. pr. moderfår. Kilde: Teagasc (2015)

	2.0 liter/dag	3.0 liter/dag	4.0 liter/dag
Ydelsesniveau	Moderat	Godt	Meget godt
Årlig ydelse (liter)	455	680	910
Mælk (3,129 kr./liter)	1.424	2.128	2.847
Salg af kid	127	186	224
Omkostninger til avlsdyr	-238	-238	-283
Bruttoudbytte	1.312	2.076	2.788
Variable omkostninger			
Mælkeerstatning	67	67	75
Kraftfoder	253	425	767
Grovfoder	186	238	238
Diverse, dyrlæge mv.	186	209	231
Variable omkostninger	693	939	1.311
Dækningsbidrag	619	1.137	1.477

Indkomsttabet og dermed det samlede tab pr. ged ved at have Dansk Landraceged i forhold til højtydende racer er derfor forskellen mellem 1.137 kr. og 619 kr. pr. ged, hvilket er 518 kr. pr. ged pr. år. Derudover er der også krav om stambogsføring for de truede racer, hvilket medfører en meromkostning, da det ikke er normalt for moderne racer. Med en malkegedebesætning på 17 malkegeder, 3 bukke og 2 kid pr. malkeged medfører det en avlsregistreringsomkostning på 930 kr., og sammen med abonnementsomkostningen til WebdyrPlus giver det en samlet meromkostning 1.425 kr., som pr. malkeged/buk giver et beløb på 71 kr. pr. ged. Samlet set er meromkostningen og indkomsttabet for malkegeder beregnet til at være 518 kr. plus 71 kr. i alt 589 kr. pr. ged.

Bukke

Som for væddere er meromkostningerne ved bukke afledt af, at man skal bruge flere bukke i de truede racer end i de moderne racer for at undgå indavl, og fordi besætningerne ikke er så store. Der er samme omkostningsstruktur for bukke som for væddere, så meromkostningerne opgøres til 625 kr. pr. buk + avlsregistreringsomkostning på 71 kr. pr. buk, i alt 696 kr. pr. buk, som har fået afkom det foregående år.

1.5. Heste

De fleste omkostninger er de samme for truede hesteracer og mere almindelige hesteracer, f.eks. Dansk Varmblod (DV). Ifolingsomkostningerne for den truede hesterace vurderes at være den samme for truede racer, som for DV. Der må forventes højere omkostninger til transport af hesten, og der er sandsynligvis også lavere fertilitet ved de truede racer, hvorved der kræves flere bedækningsforsøg for at opnå drægtighed. Omvendt er prisen for hingstesæd fra en truet race lavere, så samlet set forventes samme omkostninger vil frembringe en unghest på ca. 3 år for en truet race som for en DV. Da eksteriør og kvalifikationer i sagens natur ikke er avlet for de truede/bevaringsværdige racer, er prisen for unghesten betydeligt lavere. Gennemsnitsprisen for en DV - unghest på 2-3 år og stangmål som de truede racer 155-170 cm er ifølge Finderup (2015) ca. 40.000 kr.

Gennemsnitsprisen for truede heste er baseret på en mindre stikprøve bestående af 8 Knabstrupperheste og 5 Frederiksborgheste (fundet på www.ridehesten.com og på www.hestenettet.dk den 9/9 2015). Gennemsnitsprisen for disse heste er 29.000 kr. for Knabstrupperhestene og 23.000 kr. for Frederiksborghestene.

For ejerne af hopperne medfører hold af en truet race, at der er indkomsttab ved salg af føl. Det forventes at der kan sælges føl lige så ofte for en truet hesterace som for en DV. Det er ikke sikkert, at der kan sælges et føl hvert år, men da tilskudsordningen retter sig imod avlsdyr, som har fået afkom det foregående år beregnes indkomsttabet for de truede dyreracer pr. føl. Indkomsttabet ved hold af en Knabstrupperhoppe er dermed 11.000 kr. pr. føl, mens det er 17.000 kr. pr. Frederiksborghest. Der er ikke priser tilgængelige på Jyske Heste, og det forventes derfor at indkomsttabet er gennemsnittet af de to andre truede hesteracer, hvilket vil sige 14.000 kr. pr. hoppe.

Hingste

For hingste er indkomsttabet ved hold af truede hesteracer i forhold til hold af avlede racer, f.eks. DV, at man ikke kan sælge så meget hingstesæd, og prisen vil være lavere. Finderup (2015) opgiver omtrentlige priser for bedækning til at være 1.800 kr. for Jyske Heste, 4.000 kr. for Knabstrupperheste og Frederiksborg Heste. For DV er bedækningsprisen typisk omkring 7.000 kr. og alle priser er eksklusiv moms. Derudover er antallet af føl pr. hingst væsentligt større for de populære DV-hingste i forhold til potentialet for hingste af truede racer. Prisen for en bedækning er mindst 3.000 kr. højere for DV end for de truede racer. Indkomsttabet vurderes derfor at være mindst 3.000 kr. hingst af de truede racer i forhold til hingste af DV.

2 Resultater

Beregninger af indkomsttab og meromkostninger ved hold af truede husdyrracer viser, at der for en række af husdyrracerne i Tabel 6 er omkostninger, som ligger over den maksimale sats på 200 €pr. DE². Støttebeløbet skal være begrænset til det minimum, der er nødvendigt for at virkeliggøre de tilsigtede mål, som i dette tilfælde er at opretholde en levedygtig population af de truede husdyrracer.

Indkomsttab og meromkostninger, som beregnet i ovenstående, er summeret i Tabel 6. Støttebeløbene vurderes at være det minimum, som kan virkeliggøre de tilsigtede mål. Beløbet bør indeksreguleres med den generelle prisudvikling udtrykt ved forbrugerprisindekset. Hvis man valgte at indeksere støttebeløbene med at landbrugsprisindeks vil støttebeløbet gradvist blive lavere end forskellen mellem meromkostninger og indkomsttab mellem de truede racer og de moderne racer. Landbrugsprisindekset udvikler sig netop lavere end forbrugerprisindekset på grund af produktivitetsudviklingen i det moderne landbrug, som man ikke kan forvente blandt de truede husdyrracer.

Tabel 6. Beregnet støttebeløb pr. dyr for truede racer. Kilde: egne beregninger

	Beregnet Støttebeløb	Enhed
Den Jyske Hest	14.000	kr. pr. hoppe
Frederiksborghesten	17.000	kr. pr. hoppe
Knabstrupperhesten	11.000	kr. pr. hoppe
Hingste af truede racer	3.000	kr. pr. hingst
Rød Dansk Malkerace anno 1970	3.709	kr. pr. ko
Sortbroget Dansk Malkerace anno 1965	5.110	kr. pr. ko
Dansk Korthorn	4.451	kr. pr. ko
Jysk kvæg	4.535	kr. pr. ko
Ø-kvæg/Agersø-kvæg	4.451	kr. pr. ko
Avlstyre for truede racer	3.200	kr. pr. tyr
Sortbroget Landrace Svin	8.624	Kr. pr. so inkl. slagtesvin
Dansk Landrace Svin anno 1970	9.293	Kr. pr. so inkl. slagtesvin
Orne af truede racer	4.000	kr. pr. orne
Dansk Landfår	532	kr. pr. moderfår
Hvidhovedet Marskfår	532	kr. pr. moderfår
Væddere	726	kr. pr. vædder
Dansk Landraceged	589	kr. pr. moderfår
Bukke	696	kr. pr. buk

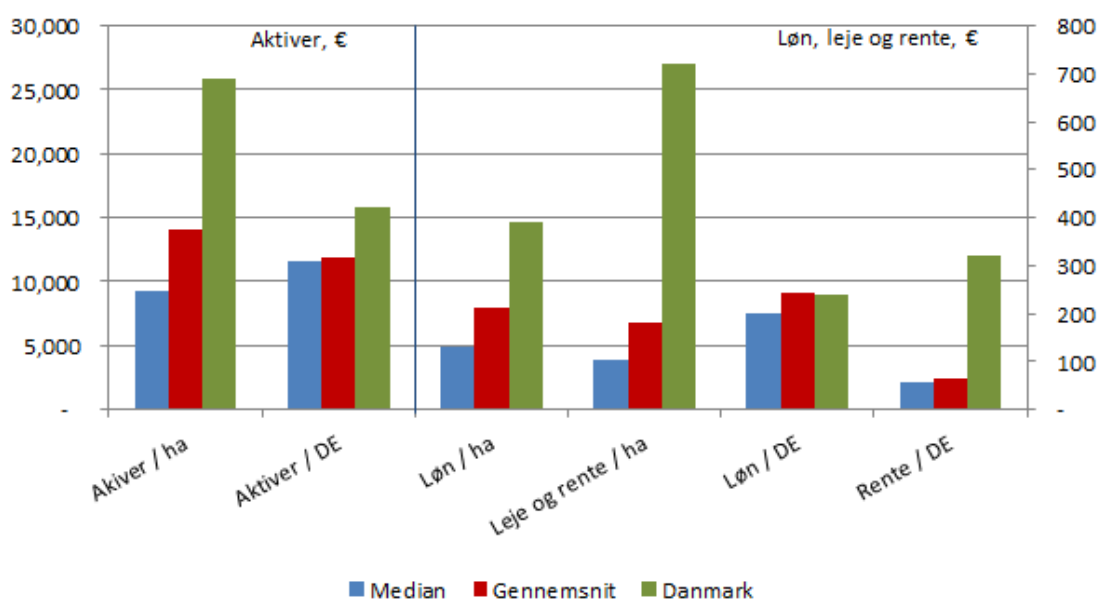
---

² Artikel 9 og bilag II i forordning 808/2014 indeholder satser for omregning af dyr til storkreaturer. [Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) Nr. 808/2014 af 17. juli 2014.](#)

3 Højere støtteniveau

Under hensyn til særlige omstændigheder kan det generelle maksimumbeløb på 200 EUR forhøjes ved behørig begrundelse. For at sikre en tilstrækkelig bestand af dyr indenfor hver af de truede racer, er det nødvendigt med høje støttebeløb sammenholdt med det af EU fastsatte loft, da den produktionsøkonomiske forskel mellem produktionsracerne og de truede racer er stor i Danmark. Beløbet er så højt på grund af, at dansk landbrug har relativt høje omkostninger, hvilket modsvarer af høje udbytter og ydelser. Derfor vil driftstabet for de lavere ydende racer være særligt stort i Danmark.

Dette illustreres i Figur 1, hvor udvalgte økonomiske nøgletal trukket fra FADN-databasen (FADN 2015) for Danmark og for gennemsnittet af de 24 lande, som indgår i FADN-databasen. Aktiver pr. ha viser, at Danmark er et kapitalintensivt landbrug i forhold til de øvrige lande. Dette kunne også skyldes, at der er mange husdyr i Danmark pr. ha, men hvis de samlede aktiver normaliseres i forhold til antal Dyreenheder (Livestock Units) viser det, at der er bundet relativt meget kapital i dansk landbrug i forhold til antal husdyr. Derudover er både lønomkostningerne og en proxy for jordlejen (betalte renter + forpagtningsafgift) højere i Danmark pr. ha, end de er som gennemsnit og median for de øvrige lande. Dette er også billedet, når man opgør løn og betalt rente i forhold til husdyrholdet.

Figur 1. Økonomiske nøgletal for dansk landbrug i forhold til medianen og gennemsnit af 24 europæiske lande. Kilde: FADN 2015

Det høje danske omkostningsniveau understøtter betragtningen om, at støtten til de truede husdyrracer skal være høje for at de tilsigtede mål kan nås.

4 Referencer

- Andersen, Richard (2015). Personlig kommunikation: Richard Andersen, formand for Dansk Fåreavl.
Dansk Fåreavl (2005). Tidsskrift for Dansk Fåreavl, Fagblad om får og geder; Tema Fåreracer.
Landsforeningen Dansk Fåreavl
- Finderup, Jørgen (2015). Personlig kommunikation: Jørgen Finderup, konsulent, SEGES Heste
FADN (2015). http://ec.europa.eu/agriculture/rica/database/database_en.cfm
- Landbrug og Fødevarer (2015). Afregningspriser får og lam – 2015.
http://www.lf.dk/Tal_og_Analyser/Noteringer/Afregning_faar_og_lam/2015.aspx
- Olsen, J. V. (2015). Beregning af støttesats for dyretilskud til bevaring af truede racer. [IFRO Udredning 2015/42](#).
- RYK. (2015). Rekordhøj ydelsesstigning i kontrolåret 13-14. In K. F. Marstal (Ed.). Landbrugsinfo: SEGES.
<https://www.landbrugsinfo.dk/kvaeg/ryk/sider/141117-rekordhoej-ydelsesstigning-i-kontrolaaret-13-14.aspx>
- SEGES (2015a). Budgetkalkuler, Malkekøer, stor race inkl. opdræt.
https://farmtonline.dlbr.dk/Kalkuler/VisKalkule.aspx?Prodgren=K_6010
- SEGES (2015b). Budgetkalkuler, Ungtyre, stor race.
https://farmtonline.dlbr.dk/Kalkuler/VisKalkule.aspx?Prodgren=K_6330
- SEGES (2015c) Business Check Kvæg 2014.
https://www.landbrugsinfo.dk/Oekonomi/Benchmarking/Sider/9739_BC_Kvaeg_2014_A4.pdf?download=true
- SEGES (2015d). Budgetkalkuler, Søer med smågrise.
https://farmtonline.dlbr.dk/Kalkuler/VisKalkule.aspx?Prodgren=K_7010
- SEGES (2015e) Business Check Svin 2014.
https://projekter.vfl.dk/Projekter/Promilleafgiftsfonden/2015/Oekonomiskeanalyser_9739/Filer/BC-Svin2014-maj2015-SIDER-WEB.pdf
- SEGES (2015f). Budgetkalkuler, Slagtesvin
https://farmtonline.dlbr.dk/Kalkuler/VisKalkule.aspx?Prodgren=K_7010
- SEGES (2015g). DLBR – KvægIT, Priser.
http://it.dlbr.dk/DLBRKvaegIT/Prisliste_KvaegIT/Prisliste_2015.htm?wbc_purpose=%2f&WBCMODE=PresentationUnpublished
- Sørensen, L. H., & Nielsen, V. H. (2015). Danske Husdyrgenetiske Ressourcer. DCA Rapport nr. 054. Aarhus Universitet
- Teagasc (2015). Fact Sheet No. 9: Dairy Goats.
http://www.teagasc.ie/ruraldev/divers_opts/documents/Dairy-Goats-No9.pdf
- Videncentret for Landbrug (2010): Håndbog til driftsplanlægning, 49. udgave. Landbrugsforlaget, Skejby.
- Villes Slagtehus og Gårdbutik (2015). Personlig kommunikation: Lars Ville, Slagtermester, Villes Slagtehus og Gårdbutik